

чужденците, които ни симпатизират, ние да изгубим един вестник, като знаем с каква мъчнотия се взема позволение от Портата за издаване на един български вестник- то е голяма загуба за народа ни!"³⁶

Изворите, с които разполагаме, не ни позволяват да проследим дейността на Димитър Добрович след 1872 г. Единственото, за което имаме информация, е, че след три години, с посредничеството на Стоян Заимов, той се среща с Христо Ботев. Бъдещият войвода на чета пристига в Цариград с цел да набави средства за оръжие, след това тримата се отправят за Букурещ, за да осребрят полица в тамошната кантора на Добрович³⁷. По спомени на Иваница Данчев, който придружавал Ботев до Цариград, в седалището на Българската екзархия се провела среща на двамата представители на Букурещкия революционен комитет с цариградски българи „повечето от тях видни търговци“. Вероятно сред тях е бил и Димитър Добрович, а не е изключено и срещата да е била лична, както твърди Стоян Заимов³⁸.

В сферата на предположенията остава ролята на Димитър Добрович за освобождаването на заточените в Болу сливенски първенци през 1878 г., а също посредничеството му за закупуване и доставянето в Сливен на печатна машина от Цариград, на която година по-късно се печата вестник „Българско знаме“ в Сливен (имаме предвид дългогодишната му съвместна дейност в имперската столица с Петко Славейков и Иван Дочков). Потвържденията само ще продължат летописа на неговите родолюбиви инициативи и гражданска енергичност. Признанието идва може би най-напред от родния град, с който той остава свързан най-вече чрез многобройните си дарителски жестове и патриотичните изяви. Когато през 1936 г. общинската управа на Сливен иска да промени името на улица „Димитър Добрович“, живеещите на нея сливенци решително настояват тя да запази името на „най-популярния българин в Цариград“, подчертавайки неговия патриотичен актив. Според тях Добрович се е ползвал с голяма почит „пред турците и още повече сред българите и станал пословичен с омразата си против гърците“³⁹.

Нереализираният замисъл на Димитър Добрович за издаване на български всекидневник е до голяма степен проекция на състоянието на българската цариградска колония през първата половина на 70-те години на XIX в. След конституирането на Екзархията общността губи инициативността си, избледнява ролята ѝ като политически фактор, като център на легалната борба за свобода. В хронографията на българския периодичен печат през Възраждането има редица неосъществени инициативи за издаване на вестник или списание. Оригиналният замисъл на родолюбца Димитър Добрович се отличава с актуалността си като отглас на